

Esquemes de codificació de vocabulari (ECV)

Aquest document d'orientació ofereix una visió general del concepte d'esquema de codificació de vocabulari (ECV) i resumeix els canvis que s'han introduït a l'RDA oficial.

1. Consideracions generals

Definició:

El Glossari d'RDA defineix un «esquema de codificació de vocabulari» (ECV) com una "Llista estructurada i amb un nom de representacions de valors controlats d'elements. Un esquema de codificació d'un vocabulari inclou una llista de termes d'RDA o els seus vocabularis dels valors corresponents en l'RDA Registry, una llista de codis ISO, una terminologia normalitzada, un sistema de control d'autoritats, etc. Exclou els índexs simples per paraula clau."

El terme no és necessàriament d'ús comú entre catalogadors, que sovint prefereixen altres termes (com ara «vocabulari controlat»).

Quan utilitzar un ECV:

La decisió de si utilitzar o no un ECV per enregistrar el valor d'un element (i, si s'escau, quin ECV utilitzar) de vegades vindrà determinada per les instruccions d'RDA, de vegades per una concreció, perfil d'aplicació o document d'orientació i de vegades pel criteri del catalogador.

Mètodes d'enregistrament:

Els ECV poden ser aplicables a tres dels quatre mètodes possibles d'enregistrament: 1) descripció estructurada, 2) identificador o 3) IRI. No s'apliquen a l'enregistrament d'una descripció no estructurada.

Tipus d'elements:

Els ECV poden utilitzar-se per enregistrar tant elements d'atribut com elements de relació. Tanmateix, alguns ECV només són adequats per enregistrar un d'aquests dos tipus d'elements i no tots dos.

Provinença de dades:

Si s'ha utilitzat un ECV com a font d'un terme (punt d'accés, codi, etc.), el catalogador pot rebre instruccions d'identificar l'ECV del qual s'ha extret el terme. Això és especialment important si el

terme prové d'un ECV extern a RDA. El mètode específic per identificar l'ECV variarà segons el sistema de metadades utilitzat per crear la descripció. Enregistrar l'ECV utilitzat com a font d'informació aporta "provinença de dades" per al valor enregistrarat, de manera que tant humans com màquines puguin interpretar millor les dades.

2. Canvis respecte RDA original

RDA original	RDA oficial
El Glossari de l'RDA original definia ECV com: "Llista estructurada i amb un nom de representacions de valors controlats d'elements. Un esquema de codificació del vocabulari inclou una llista interna de termes d'RDA o els seus vocabularis dels valors corresponents amb URI assignats en l'RDA Registry, una llista de codis ISO, una terminologia normalitzada, etc."	El Glossari de l'RDA oficial ha revisat i ampliat lleugerament la definició d'ECV, però el concepte es manté: "Una llista estructurada i anomenada de representacions de valors controlats per als elements. Un esquema de codificació de vocabulari inclou una llista de termes d'RDA o els vocabularis de valors corresponents al Registre d'RDA, una llista de codis ISO, una terminologia estàndard, un sistema de control d'autoritats, etc. Se n'exclouen els índexs simples de paraules clau."
Les llistes internes de termes estaven disperses per les instruccions d'RDA. Funcionaven com ECV d'RDA però no s'anomenaven explícitament com a tals.	Les llistes internes de termes continuen disperses per les instruccions d'RDA, però ara s'etiqueten explícitament com a provinents d'ECV d'RDA. Les versions formals dels ECV d'RDA s'han reunit en un apartat sota: Recursos>Vocabularis d'ECV.
Els termes de les llistes internes tenien equivalents a l'RDA Registry, però no es proporcionava informació explícita.	Sota el menú "Recursos" cada terme inclou el seu IRI corresponent a l'RDA Registry, el seu identificador (anomenat «notació»), la seva definició del glossari i qualsevol nota d'abast.

L'orientació sobre l'ús d'ECV es troba sota la pestanya Orientacions: Introducció a RDA.

3. Implementació

A l'RDA Toolkit, es pot trobar una llista completa dels ECV definits per RDA sota: Recursos>Vocabularis d'ECV.

Cada entrada en un ECV d'RDA consta d'un terme, el seu IRI de l'RDA Registry associat, la seva notació, la seva definició i qualsevol nota d'abast. La notació és l'equivalent de l'identificador del terme. L'ordre de les entrades dins un ECV és alfabètic.

Els ECV d'RDA proporcionen valors només per a elements d'atribut. No són vàlids per a elements de relació.

Les instruccions d'RDA per a un element determinat especificaran quan un ECV d'RDA concret es pot utilitzar per enregistrar un valor per a aquest element. També indicaran si l'ECV d'RDA té cobertura d'abast completa. Si la cobertura és completa, l'ECV és una llista tancada. Si és incompleta, es poden afegir valors en el futur.

EXEMPLE

338 ## \$a volum \$b nc \$2 rdacarrier

Comentari: El catalogador ha enregistrat l'element d'RDA tipus de suport físic per a un recurs publicat en un volum enquadernat. Aquest element és bàsic i el catalogador aplica l'opció d'enregistrar l'element com a descripció estructurada mitjançant un terme extret de l'ECV Tipus de suport físic RDA, el catalogador identifica l'ECV el subcamp \$2 del camp 338 de MARC 21 bibliogràfic.

Altres ECV externs a RDA són mantinguts per una gran varietat d'organitzacions i institucions, per utilitzar-los dependrà de l'element concret, concrecions, etc.

Aquest document no pretén mostrar l'ús de tots els possibles ECV externs. A continuació se'n destaquen només uns quants com a exemples.

EXEMPLE

370 ## \$a Barcelona (Catalunya) \$2 cantic

Comentari: el catalogador ha enregistrat l'element RDA lloc de naixement per a una persona. El catalogador ha enregistrat l'element com a descripció estructurada utilitzant un valor de Lloc: punt d'accés per a lloc extret de l'ECV Catàleg d'autoritats de noms i títols de Catalunya (CANTIC), tal com s'instrueix al *Manual del CÀNTIC*. El catalogador ha identificat l'ECV utilitzat com a font d'informació mitjançant el subcamp \$2 del camp 370 de MARC 21 d'autoritats.

EXEMPLE

655 #7 \$a Pel·lícules cinematogràfiques \$2 tgfc

Comentari: el catalogador ha enregistrat l'element RDA categoria d'obra. El catalogador ha aplicat l'opció d'enregistrar l'element com a descripció estructurada utilitzant un punt d'accés extret del ECV Termes de gènere/forma en català (TGFC). El catalogador ha identificat l'ECV utilitzant el \$2 del camp 655_7 de MARC 21 bibliogràfic.

De vegades no es pot trobar cap terme apropiat en l'ECV que el catalogador prefereix o que se li ha indicat d'utilitzar. Depenent de la situació, el catalogador pot:

- Decidir contribuir amb un nou terme a l'ECV preferit, ja sigui directament (p. ex., creant un nou registre d'autoritat CANTIC) o mitjançant una proposta (p. ex., per a un nou terme LEMAC).
- Decidir no contribuir amb un nou terme a l'ECV preferit i, en canvi, enregistrar l'element utilitzant un esquema de codificació de cadenes preferit.
- Decidir no contribuir amb un nou terme i, en canvi, enregistrar l'element utilitzant una descripció no estructurada.
- Decidir no enregistrar l'element.

L'acció escollida dependrà de molts factors, incloent l'element, el nivell de descripció i concrecions.

EXEMPLE

370 ## \$a Costitx (Illes Balears)

Comentari: el catalogador ha enregistrat l'element lloc de naixement per a una persona. El catalogador ha intentat registrar l'element com a descripció estructurada utilitzant un punt d'accés per al lloc extret del CANTIC, però el punt d'accés no s'ha trobat. El catalogador ha decidit no crear un registre d'autoritat CANTIC per al lloc (pràctica permesa segons el *Manual del CÀNTIC*). En canvi, ha enregistrat l'element com a descripció estructurada utilitzant el mateix valor i esquema de codificació de cadena que s'hauria utilitzat si s'hagués establert el punt d'accés al CANTIC.

El catalogador de vegades adoptarà un enfocament mixt en registrar un element. Per exemple, el catalogador pot:

- Enregistrar algunes ocurrences de l'element utilitzant un ECV i d'altres sense utilitzar un ECV.
- Enregistrar algunes ocurrences de l'element utilitzant un ECV i d'altres utilitzant un ECV diferent.

En algunes situacions, l'elecció d'adoptar un enfocament mixt quedarà a criteri del catalogador.

EXEMPLE

380 ## \$a Música
380 ## \$a Òperes \$2 lemac

Comentari: el catalogador ha enregistrat la categoria d'obra en un registre d'autoritat d'una obra musical. El *Manual del CÀNTIC* instrueix utilitzar el terme no controlat "Música" tanmateix dona l'opció d'afegir un terme d'un vocabulari controlat, de manera que el catalogador ha enregistrat també l'element com a descripció estructurada. El catalogador ha trobat un terme apropiat a la LEMAC i l'ha enregistrat; identificant l'ECV utilitzant el \$2 del camp 380 de MARC 21 d'autoritats.

El catalogador només està obligat a registrar un element si està marcat com a "bàsic" a les concrecions associades. Si l'element no està marcat com a "bàsic", el catalogador ha d'utilitzar el seu criteri per decidir si l'enregistra.

RDA sovint proporciona opcions per "Enregistrar un terme d'un ECV adequat" com a descripció estructurada o per "Enregistrar un terme no controlat adequat" com a descripció no estructurada. Les concrecions associades de vegades deixen aquestes decisions a criteri del catalogador.

Revisió: 27/04/2026

Revision #17

Created 2026-04-27 10:03:46 UTC by Servei de normalització

Updated 2026-05-11 13:13:18 UTC by Servei de normalització